

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. De Collatione Beneficioru[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

684 *Tract. XI. De Beneficijs, Jure patronatus, & Decimis. Dist. I.*
fitur. ubi idem Primicerius primò appellatur *Personatus*, dein-
de *Dignitas*, & tandem *Officium*. Unde in horum vocabulorum
usu attendendam esse locorum consuetudinem, passim notant
Doctores, ut Vallensis *tit. de Præbendis, n. 7.* Pirhing. *cod. n. 10.* &
alij.

Strictè quid
sit Digni-
tas,

15. Resd. II. Strictè loquendo prædicti termini inter se dif-
ferunt: nam *Dignitas*, est præcedentia cum jurisdictione; *Per-
sonatus* verò, præcedentia sine jurisdictione. Unde ea Beneficia
censentur *Dignitates*, quæ habent annexam præminentiam, at-
que administrationem rerum Ecclesiasticarum cum imperio &
jurisdictione; & quidem (ut notat Sylvester. *¶ Dignitas, num.
1.*) in Foro externo contentioso: ut Præpositura, Decanatus,
Archidiaconatus, Abbatia. Fatendum tamen, *Dignitatem* et-
iam noniri posse ex institutione: ut si in institutione Beneficij cau-
tum fuerit, quòd sit *Dignitas*. Item ex consuetudine: nam si de
consuetudine Ecclesiæ aliqua reputetur *Dignitas*, licet de Jure
non sit talis, tamen *Dignitas* censi debet.

Personatus,
&

16. *Personatus*, propriè accipiendo hunc terminum, est præ-
cedentia sine jurisdictione: qualem habere censetur ille, qui præ-
cæteris Canonicis sui ordinis locum magis honorificum in Cho-
ro, in Capitulo, in Processionibus, & hujusmodi, obtinet. Unde
Beneficium illud, cui talis præminentia sedis, & præcedentiæ ab-
que jurisdictione annexa est, dicitur esse *Personatus*.

Officium?

17. *Officium* tandem est administratio rerum Ecclesiastica-
rum sine alia speciali præcedentia, vel jurisdictione: qualem ad-
ministrationem habent Sacrista, Custos, Thesaurarius, & hu-
jusmodi.

QUÆSTIO II.

De Collatione Beneficiorum.

Beneficia,
quibus mo-
dis conferri
soleant?

18. **C**ONCL. I. Beneficia Ecclesiastica tribus potissimum
modis obtineri, conferri que solent; videlicet per Ele-
ctionem, Præsentationem, & liberam Collationem.
Ita communis; atque desumitur ex illa vulgata divisione Bene-
ficiorum in electiva, patronata, & collativa, de quibus *n. 11.* jam
dictum est.

Alij modi
eadem ob-
tinendi.

19. Dicitur notanter, *tribus potissimum modis*. Nam, quam-
vis hi tres sint communiores, & præcipuè usitati modi, quibus
Beneficia Ecclesiastica obtinere, conferri que solent, ea nihilo-
min.

minùs etiam nonnullis alijs modis acquiri possunt ; utputà per Postulationem , per Translationem Episcoporum ab uno Episcopatu ad alium , item per permutationem , & Resignationem in favorem tertij cum secuta collatione. De quibus partim in progressu , partim uberiùs in Jure Canonico per diversos Titulos tractatur.

20. CONCL. II. Ut per Electionem validè acquiratur , & conferatur Beneficium Ecclesiasticum , necesse est , quòd ea sit canonicè celebrata , & facta à majori atque saniori parte Capituli , sive eorum , quibus jus eligendi competit. Ita desumitur ex *c. Quia propter. & c. In Genesi. de Electione* , & alijs locis Juris Canonici ; ubi dicitur , quòd electio non valeat , nisi vel omnes , vel major & sanior pars Capituli conferat in electum.

Per Electionem, quomodo validè acquirantur?

21. Circa quod notandum , quòd *major pars* censeatur ea , ubi est major numerus eligentium respectu totius Capituli præsentis. De jure enim non sufficit (quidquid sit de speciali quorundam locorum consuetudine contrarià , de qua Engel. *tit. de Election. num. 37.* post Zypæum) habere majora , seu plura vota comparatione alterius minoris partis , *c. Ecclesia. il. 1. de Election. sed* requiruntur majora vota respectu totius Capituli præsentis ; ita ut , si sint duodecim Vocales , requirantur saltem septem vota , *arg. c. Cumana. de Elect. & c. Si cui. eod. in 6.* Sufficit autem quicumque excessus ultra medietatem , etiamsi foret unius medijs voti , v. g. si essent tredecim Vocales , septem vota jam sufficerent.

Major pars eligentium, quæ?

Vota majora, quæ sint?

22. Porrò *pars sanior* censeatur ea , quæ est justior , & majori ratione nititur & autoritate. Glossa *in cit. c. In Genesi.* sive , ut alij loquuntur , *pars sanior* dicitur , quæ constat Viris dignitate , ætate , ac tempore officij , nec non & prudentià , pietatèque magis conspicuis. Verùm si nihil opponatur , nec non & in dubio , major pars numero præsumitur etiam sanior , *c. Ecclesia. 57. de Elect.* ibi : *Cùm ubi major numerus est, zelus melior præsumatur, cum concordantijs.*

Sanior pars eligentium, quæ?

23. CONCL. III. Per Præsentationem conferuntur , atque obtinentur Beneficia Ecclesiastica , quando ad præsentationem Patroni , & institutionem subsequutam , factam à Prælato , ea conferuntur. Ita in re communis. Dicitur , *ad præsentationem Patroni* ; id est , illius , qui habet jus præsentandi Clericum idoneum ad tale Beneficium : & id proprio nomine appellatur *Jus patronatus* , de quo inferiùs (a) ex professo dicitur.

Per Præsentationem, quomodo acquirantur Beneficia?

(a) Dist. 3. per totum.

24. Ad.

Institutio,
quid ?

24. Additur, & institutionem subsequutam, factam à Prelato. Si-
quidem *Institutio*, est concessio Beneficij ad præsentationem Pa-
troni facta: & tam ipsa, quàm præsentatio, pertinet ad Jus pa-
tronatûs. Beneficium namque Juris patronatûs non dicitur
propriè conferri, cùm Ordinarius non eligat personam provi-
dendam; sed propriè Ordinarius dicitur instituere, Patronus
verò præsentare. Barbofa *lib. 3. Juris Ecclesiast. univ. cap. 13.*
num. 4.

Institutio
triplex, vis
delicet

25. Cæterùm allata particula intelligenda est de Institutio-
ne collativâ. Nam, ut notat Fagnanus *in c. Cùm Ecclesia, num.*
28. & seqq. de Causa possess. & propriet. tres à SS. Canonibus af-

Authoriza-
bilis,

signantur species Institutionis. Prima dicitur Institutio authori-
zabilis: nec aliud est, quàm approbatio ad curam animarum,
arg. c. Cùm satis. de Officio Archidiacon. ubi Summarium sic habet:
Archidiaconus sine mandato Episcopi non committit curam animarum, id
est, non habet institutionem autorizabilem.

Collativa,
seu Verba-
lis, &

26. Altera vocatur *Institutio collativa* (quam alij *verbalem*
appellant) estque ea, per quam titulus Beneficij confertur: ut
si Episcopus, vel alius ordinarius Collator, præsentato ad Bene-
ficium, vel verbis expressis, vel per litteras impertiat confirm-
ationem. Et hæc omnibus ad Beneficium Ecclesiasticum præ-
sentatis adeo est necessaria, ut si propriâ autoritate Beneficium
occupent, fructus illius colligant, aut simile quid facere præsu-
mant, eo ipso jus ex præsentatione sibi quæsitum amittant, *arg. c.*
Avaritia de Elect. in 6. & post Garciam de Beneficijs, p. 1. c. 12. n. 217.
tradit Engel *tit. de Instit. n. 2.*

Institutio
corporalis,
seu realis,

27. Tertia tandem dicitur *Institutio corporalis*, sive (ut alij
loquuntur) *realis*: neque aliud est, quàm missio in possessio-
nem Beneficij; quando nempe datur cuiuspiam actualis possessio
ipsius. De hac fit mentio *c. Ad hæc. de Offic. Archidiaconi*, Ibi: *In-*
stitutio corporalis, tam super Beneficijs, quàm etiam Dignitatibus ad ipsum
(Archidiaconum) debeat pertinere.

Investitura,
installatio
& c. quid,
quàm sit
necessaria?

28. Et hæc Institutio corporalis alio nomine vocatur *Inve-*
stitura, Installatio, Missio in actualem possessionem. Neque enim quo-
ad titulum institutus, possessionem etiam vacuum Beneficij pro-
priâ autoritate, & sine licentia, sive introductione Superioris,
apprehendere debet: alioquin pœnâ saltem arbitrariâ per Præ-
latum puniendus erit. Covarruvias *lib. 3. variar. Resol. cap. 16.*
num. 7 & seqq. Engel tit. de Institution. num. 4. & alij. Præser-
tim, si alicujus Ecclesiæ consuetudo specialis, vel statutum id exi-
gat,

gar. prout limitat Layman in c. Nosti. n. 5. de Elect. Alioquin enim illum, qui habet jus in re, sive titulum canonicum Beneficii, posse propriâ auctoritate vacantem ejusdem possessionem apprehendere absque alio Superioris, vel Judicis decreto, censet Pirhing tit. de Prabendis, n. 55. citans alios.

29. CONCL. IV. Per liberam Collationem confertur, & obtinetur Beneficium Ecclesiasticum, quando illud solo jure Prælati liberè, absque prævia Capitulari electione, vel præsentatione, confertur. Ita communis. Unde Barbosa loc. cit. num. 3. ait, quòd Collatio Beneficij sit à Superiore gratuito facta concessio. Et hæc alio nomine vocatur Provisio: quia is, cui est facta collatio, dicitur de Beneficio provifus, aut Beneficium de persona ejus quid? provifum.

Q U Æ S T I O III.

Quinam Beneficia liberè conferre possint?

30. CONCL. I. Papa de Jure communi habet potestatem conferendi omnia Beneficia Ecclesiastica totius Mundi. Ita unanimis Catholicorum; & habetur expressum in Jure Canonico varijs in locis, ut c. 2. de Prab. in 6. & c. Si Papa. de Privil. in 6. & Clem. un. Ut lite pendente & c. ibi. Ad quem (Romanum Pontificem) Ecclesiarum, Personatum, Dignitatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum plena & libera dispositio, ex sua potestatis plenitudine noscitur pertinere. Unde receptum dictum est, quòd Papa habeat concurrentem jurisdictionem cum omnibus Ecclesiæ Prælati: quinimò ipse est Ordinarius Ordinariorum.

Papa habet potestatem conferendi Beneficia totius Mundi.

31. CONCL. II. Tribus præcipuè modis Papa solet Beneficia conferre, videlicet jure præventionis, jure concursus, & jure devolutionis. Ita Rebuffus in Praxi, tit. de Devolutionibus, §. 46. & alii; idque ostenditur inductione.

Solet ea conferre tribus modis, videlicet

32. In primis Jure præventionis id fit, quando Romanus Pontifex cuiquam confert gratiam expectativam ad Beneficium primò vacaturum, arg. c. Dudum, & c. Licet Ecclesiarum. de Prabendis. in 6. cum concordantiis. Et hoc est speciale in Summo Pontifice, neque alteri concessum, quòd Beneficium, seu Præbendam nondum vacantem certæ personæ promittere, & jus ad illud dare queat, arg. c. Nulla. de Concess. Prabenda. Idque adeò verum est, quòd etiam promissis Beneficii vacaturi per Præla-

Jure præventionis,

ssff rum